

האיש שאהב מספרים

אסטבן גוטפריד, מחזאי

השיר לקוח מהמחזה "האיש שאהב מספרים" אגדה מתמטית מאת אסטבן גוטפריד. המחזה הוא בעצם קומדיה המבוססת על ספרו של מלכה טון "The man who counted" ומספרת את סיפורו של ברמיז סמיר, רועה צאן עירקי מהמאה ה-13, אשר ניחן בכישרון יוצא דופן במתמטיקה. הוא מסוגל למשל למנות בהרף עין את מספר העלים שעל צמרות העצים, או את הכמות המדויקת של הנמלים שלייד רגלו. בעזרת יכולתו המופלאה במדעי המספרים, והכישרון הגדול שלו לפתור בעיות שנראות בלתי ניתנות לפיתרון במבט ראשון, הוא מובא אל השליטים כיועץ מיוחד, זוכה לאהדה ולכיבודים רבים, מצליח למנוע מלחמה ואף כובש את ליבה של הנסיכה היפה טלסים. החידוש של המחזה הוא עצם השילוב של תיאטרון ומתמטיקה. "האיש שאהב מספרים" היא אגדה קסומה על נסיכים, וואזירים ונסיכות, כשבתוך העלילה שזורים תרגילים וחידות מתמטיות רבות (מוכרות וכרות), בצורה מרעננת ומשעשעת. יכולתו של הגיבור לפתור תעלומות בעזרת כישוריו המתמטיים מעבירים מסר של אהבה למתמטיקה, ומרחיבים את ההסתכלות על המקצוע, לא רק כמשהו אבסטרקטי של מספרים ונוסחאות אלא כאל כלי שימושי לפתירת בעיות בחיי היומיום. ההצגה תוצג בעונה הבאה בתיאטרון לילדים ולנוער על שם אורנה כורת, והיא מיועדת לכיתות ד' ומעלה.

עם ארבעה מספרי ארבע
כל מספר ניתן ליצור,
שבע, אפס, שמונה, תשע,
הבה ננסה לפתור

אם באפס חפצים
מחברים שני ארבע-ים
ואת שני ה"ארבע" הנותרים
מחסירים מהראשונים

כשרוצים שהתוצאה
תהיה אחת ורק אחת
החיסור נותר בחוץ
במקומו חילוק נחוץ

ארבע לחלק לארבע
אין ספק שזה אחת,
ועוד ארבע חלקי ארבע
יוצא שתיים ללא פחת

גם שלוש ניתן ליצור
אם עושים את זה נכון
מחברים שלוש ספרות
ומחלקים את סך הכול

כמובן שגם לארבע
מגיעים עם ארבע "ארבע"
מחסירים ארבע מארבע
מחלקים אותו לארבע
ולכל התוצאה,
מוסיפים, איך לא? עוד ארבע.

לחמש ניתן להגיע
ואין צורך להזיע
מכפילים ומחברים
ובסוף רק מחלקים
שינוי קל כמשוואה
משנה ת'תוצאה
אוי ואבוי אם אפקשש
אך הביטו, הנה שש!

שבע הוא הבא בתור
ואינו קשה ליצור
רק צריך עם הספרות
לעשות כמה תמורות

ארבעה ועוד ארבעה
ועוד ארבעה זה שנים עשר
מפחיתים עוד ארבעה
והנה בדיוק שמונה

רק עוד מאמץ קטן
והקללה מאחוריי
סידור אחד של הארבעה
ומגיעים גם לתשעה

זה הסוף של החידה
לא היתה כה מפחידה
רק דבר אחד נותר
לברמיז לומר תודה.
עם מורה כה מהולל
אי אפשר לטעות בכלל
מי ייתן ותתוגמל
כראוי להכמתך.

נסו איזכר מספרים שלנים גם
ארבעה מספרי ארבע, שש, שבע...